

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ  
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

## **П о я с н ю в а л ь н а з а п и с к а**

до дипломної роботи

**М А Г І С Т Р**

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: "Управління розвитком експортного потенціалу підприємства"

Виконала: студентка 2 року навчання,  
групи 8.06.07.12.01,  
спеціальності 8.03050301 "Міжнародна  
економіка"

Кроткова Ю. С.

Керівник: к.е.н., проф. Піддубний І. О.

Рецензент: к.е.н. Огієнко С. О.

## РЕФЕРАТ

Вибір теми та актуальність дослідження визначаються нагальними потребами ринкової трансформації економіки України та зокрема її зовнішньоекономічної складової. В сучасних умовах кризового стану майже усіх сфер національного господарства України саме експорт виконує роль акумулятора передумов майбутнього оздоровлення економіки нашої держави та переходу до фази активних структурних перетворень. З огляду на вищевикладене, у процесі адаптації української економіки до світової системи господарювання пильна увага повинна приділятися визначенню та ефективному використанню експортного потенціалу як індикатора здатності адекватно співпрацювати із зовнішнім середовищем. Початкові ж імпульси формування експортного потенціалу усього господарського комплексу держави надходять, насамперед, від такого суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, як підприємство. Однак на сьогоднішній день умови формування ринкових відносин в Україні характеризуються значними проблемами: зниженням платоспроможності населення, загостренням конкурентної боротьби, підвищенням рівня комерційного ризику, тяжким фінансовим станом більшості вітчизняних підприємств та ін., що викликає потребу пошуку нових способів виживання підприємств та забезпечення їхнього ефективного функціонування в конкурентному ринковому просторі. Отже, проблематика підвищення рівня спроможності вітчизняних промислових підприємств-експортерів до інтегрування у зовнішньоекономічне середовище та вдосконалення ступеню науково-технічної та технологічної підготовленості процесу експортозорієнтованого виробництва конкурентоспроможної продукції стає надзвичайно актуальною.

Певним чином проблематика формування та оцінки експортного потенціалу висвітлена у працях Т. Мельник, Т. Богомолової, Е. Волкодавовой, С. Дубкова, Т. Скорнякової, А. Кіреєва, С. Козьменко, О.

Григоренко, Т. Циганкової, В. Рогачова, Л. Серової, В. Архіпова, а також М. Портера, А. Бранха, М. Сліжиса та ін. Але традиційно в полі зору наукових досліджень знаходились лише проблемні аспекти експортної політики на рівні національної економіки загалом або окремих регіонів та галузей, тоді як теоретичним, методологічним та прикладним питанням розвитку експортного потенціалу промислових підприємств не приділялось достатньої уваги. У зв'язку з цим єдиної системи як визначення та оцінювання, так і підвищення рівня розвитку експортного потенціалу підприємства ще не знайдено.

Об'єктом дослідження дипломної роботи є процес управління розвитком експортного потенціалу на ТОВ «Керченський металургійний комплекс».

Предметом дослідження є організаційно-методичні засади управління розвитком експортного потенціалу підприємства.

Метою дипломної роботи є розбудова організаційно-методичного забезпечення управління розвитком експортного потенціалу підприємства.

Для досягнення цієї мети були поставлені та виконані наступні завдання:

- а) проаналізувати існуючі підходи до визначення поняття «експортний потенціал промислового підприємства»;
- б) провести системно-структурний аналіз експортного потенціалу підприємства;
- в) проаналізувати підходи та методи оцінки експортного потенціалу промислових підприємств;
- г) проаналізувати особливості формування експортного потенціалу підприємств металургійної галузі України;
- д) провести аналіз фінансово-економічної та експортної діяльності ТОВ «Керченський металургійний комплекс»;
- е) оцінити рівень та виявити основні проблеми розвитку експортного потенціалу ТОВ «КМК»;

ж) розробити практичні рекомендації щодо підвищення ефективності управління розвитком експортного потенціалу ТОВ «КМК»;

з) провести аналіз стану і проблем охорони праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях на підприємстві.

Теоретичним та статистичним підґрунтям дипломної роботи є закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»; Митний кодекс України; наукові монографії зарубіжних і вітчизняних вчених: Є. В. Волкодавовой «Экспортный потенциал промышленных предприятий: теория, методология, практика», Т. В. Скорняковой «Экспортный потенциал обрабатывающей промышленности Украины: управление процессом формирования», Д. Г. Лук'яненко «Управление международной конкурентоспособностью в условиях глобализации экономического развития», А. Є. Бранха «Element of Export Marketing and Management» та ін.; статті: С. В. Дубкова «Формирование и оценка экспортного потенциала промышленных предприятий», Т. М. Мельник «Экспортный потенциал Украины: методология оценки та анализ», О. В. Григоренко «Экономический потенциал предприятия как основа реализации приоритетных направлений внешнеэкономической деятельности» та ін.; Державний комітет статистики України, матеріали з підприємства та Інтернету.

Методика дослідження ґрунтується на використанні положень і принципів системного підходу, абстрагування, порівняння, аналізу, синтезу та формалізації. У перебігу дослідження автором використовувались емпіричні методи наукового пізнання: аналіз документів, класифікація, порівняльний аналіз та ін. Окремі питання досліджувались з використанням статистичних та економіко-математичних методів, таких як: екстраполяція, індексний метод, факторний аналіз та метод експертних оцінок.